

Unntak fra karantene ved gjennomgått covid-19

Det vises til oppdrag fra Helse- og omsorgsdepartementet til Helsedirektoratet, mottatt 11. mai, med frist 12. mai kl. 12.00, der Helsedirektoratet bes utarbeide nærmere anvisning for hvordan endringene i covid-19-forskriften om unntak fra karantenekravene for personer som har gjennomgått covid-19 skal håndteres, jf. §§ 6 og 9. Departementet ber særskilt om en vurdering av hvordan dette skal håndteres ved unntak fra karantene ved ankomst fra utlandet.

Generelt om karanteneplikten

Covid-19 forskriften inneholder to bestemmelser om karanteneplikt:

- Etter § 5 skal personer som ankommer Norge oppholde seg i karantene i 10 døgn etter ankomst (**reisekarantene**).
- Etter § 8 skal personer som har hatt nærkontakt, jf. § 3, med en person senere enn 48 timer før vedkommende fikk de første symptomer på smitte, og som siden er bekreftet smittet av SARS CoV-2 skal oppholde seg i karantene i ti døgn etter kontakten (**smittekarantene**).

Det er gjort unntak fra reisekarantene i § 6 og unntak fra smittekarantene i § 9.

Fra 7. mai ble følgende unntaket tatt inn i covid-19 forskriften § 6 sjette ledd og § 9 fjerde ledd:

"Personer som ved godkjent laboratoriemetode kan dokumentere at de i løpet av de siste seks månedene har gjennomgått covid-19, er unntatt fra karanteneplikten etter § 5"

Henvisningen til § 5 i forskriftsteksten står både i § 6 sjette ledd og i § 9 fjerde ledd. Riktig henvisning i § 9 fjerde ledd skal være til § 8. Dette har direktoratet gjort departementet oppmerksomme på tidligere.

Unntaket innebærer at personer som har gjennomgått covid-19 ikke må oppholde seg i karantene i 10 døgn etter ankomst til Norge/etter nærkontakt med en smittet person.

Personer som har gjennomgått covid-19 må fremdeles forholde seg til de generelle smittevern rådene gitt av helsemyndighetene, herunder råd om hyppig håndvask, avstand og ansamlinger i grupper. Det innebærer også at personer som får symptomer på akutt luftveisinfeksjon anbefales å holde seg hjemme til ett døgn etter symptomfrihet.

Hva er "godkjent laboratoriemetode"?

SARS-CoV-2 er påvist ved PCR teknikk ved et godkjent laboratorium i Norge.

Foreløpig er ikke antistoffanalysene sikre nok til at vi kan basere oss på disse.

Helsedirektoratet anbefaler derfor at det med "godkjent laboratoriemetode" forstås positivt prøvesvar etter PCR teknikk fra et godkjent laboratorium i Norge.

WHO har uttalt at det på nåværende tidspunkt ikke finnes god nok forskning på opparbeidelsen av antistoffer til at man kan garantere gyldigheten av eventuelle sertifikater på gjennomgått smitte.¹ Dette anbefales derfor ikke på nåværende tidspunkt.

Unntak fra reisekarantene etter covid-19 forskriften § 6

Det vises til rundskriv I-3/2020 om reisekarantene, der det fremgår:

"Plikten til reisekarantene inntre for alle personer som ankommer Norge fra utlandet. Dersom personer er omfattet av unntakene i Covid-19-forskriften § 6 skal det ikke fattes beslutninger eller vedtak om unntak fra reisekarantene. Er en person omfattet av unntaket, så vil ikke karanteneplikten gjelde. Unntakene fra karanteneplikt inntre derfor uten at det skal gis tillatelse fra helsemyndigheter, tollmyndigheter eller politi."

Unntaket i § 6 sjette ledd innebærer at personer som ankommer Norge ikke underlegges karantene dersom de kan dokumentere at de har gjennomgått covid-19 infeksjon i løpet av de siste seks månedene.

Ved ankomst til Norge, vil ikke personer som stoppes av politiet eller tollmyndigheter måtte dokumentere at de har gjennomgått covid-19 infeksjon. Politiet/tollmyndighetene kan fortelle om reglene om karantene, samt unntakene for dette, og anmode om at personer som ikke omfattes av unntakene oppholder seg i karantene. Det vil være opp til personen som ankommer landet å gjøre en vurdering av om man omfattes av unntaket eller ikke. Ved spørsmål om en eventuell straffereaksjon fra politiet for brudd på karantene, vil et positivt prøvesvar kunne dokumentere at straffereaksjon ikke skal gis.

Særlig om utlendinger som bortvises etter bortvisningsforskriften

Bestemmelsene om reisekarantene og unntakene fra denne, må sees i sammenheng med forskrift om bortvisning mv. av utlendinger av hensyn til folkehelsen (bortvisningsforskriften).

Etter bortvisningsforskriften § 1 kan det treffes vedtak om bortvisning av utlending uten oppholdstillatelse etter utlendingsloven, for å trygge folkehelsen ved utbrudd av den allmennfarlige smittsomme sykdommen Covid-19. Vedtak om bortvisning treffes av Utlendingsdirektoratet eller politiet.

Det følger av bortvisningsforskriften § 2 bokstav b) at utlendinger omfattet av § 1 første ledd (hovedregel om bortvisning) kan ikke bortvises etter denne forskriften dersom utlendingen er omfattet av unntak fra karanteneplikten etter § 6 i forskrift 27. mars 2020 nr. 470 om smitteverntiltak mv. ved koronautbruddet (covid-19 forskriften).

Unntaket i bortvisningsforskriften § 2 bokstav b), sett i sammenheng med det nye unntaket fra reisekarantene i covid-19 forskriften § 6 sjette ledd, vil kunne innebære at utlendinger som ved godkjent laboratoriemetode (positivt prøvesvar) kan dokumentere at de har gjennomgått covid-19 i løpet av de siste seks månedene, ikke kan bortvises fra riket. Disse personene vil heller ikke være underlagt reisekarantene. Dette vil kunne innebære at personer i andre land som har gjennomgått covid-19, i prinsippet kan reise på fritidsreiser mv. til Norge.

Det må antas å kunne bli vanskelig for politiet/tollmyndigheter å kontrollere utlendingers dokumentasjon på gjennomgått covid-19 infeksjon. Politiet/tollmyndighetene har begrensede muligheter til å kontrollere validiteten til eventuelle positive prøvesvar mv. som fremlegges av utlendinger ved ankomst til Norge.

¹ <https://www.who.int/news-room/commentaries/detail/immunity-passports-in-the-context-of-covid-19>

Helsedirektoratet har ovenfor foreslått at det med "godkjent laboratoriemetode" skal forstås positivt prøvesvar på SARS-CoV-2 etter PCR teknikk fra et godkjent laboratorium i Norge. Dette vil medføre at utlendinger med positive prøvesvar fra laboratorier i andre land ikke omfattes av unntaket fra reisekarantene i § 6 sjette ledd. Disse inngår dermed ikke i unntaket fra hovedregelen om bortvisning i bortvisningsforskriften § 2 bokstav b) og kan dermed bortvises, så lenge de ikke inngår i noen av de øvrige unntakene fra hovedregelen.

Helsedirektoratet vil ha dialog med Politidirektoratet for å sikre en felles forståelse av regelverket på dette punktet.

Unntaket fra smittekarantene i covid-19 forskriften § 9

Smittekarantene innebærer at personer som har hatt nærkontakt med en person senere enn 48 timer før vedkommende fikk de første symptomer på smitte, og som siden er bekreftet smittet av SARS CoV-2 skal oppholde seg i karantene i ti døgn etter kontakten. Dersom personen som har hatt nærkontakt utvikler luftveissymptomer eller vurderes av lege som mistenkt smittet av covid-19, skal personen fortsette å oppholde seg i karantene og kontakte helsetjenesten.

Det forutsettes at unntaket i § 9 fjerde ledd gjelder både for personer som har hatt nærkontakt (§ 8 første ledd), og personer som utvikler luftveissymptomer mv. etter nærkontakt (§ 8 andre ledd).

Anbefalingen fra helsemyndighetene er fremdeles at personer som utvikler symptomer skal holde seg hjemme i ett døgn etter symptomfrihet. Dette vil også gjelde for personer som er unntatt fra karanteneplikten etter § 9 fjerde ledd, men som utvikler symptomer. Disse er altså ikke pålagt karantene, men anbefales å holde seg hjemme.

Helsedirektoratet legger til grunn at det også ved smittekarantene vil være opp til personen har hatt nærkontakt med en bekreftet smittet å gjøre en vurdering av om man omfattes av unntaket eller ikke. Ved spørsmål om en eventuell straffereaksjon fra politiet for brudd på karantene, vil et positivt prøvesvar kunne dokumentere at straffereaksjon ikke skal gis.

Helsedirektoratet vil ha dialog med Politidirektoratet for å sikre en felles forståelse av regelverket på dette punktet.